

Sygn. akt I ACa 568/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Bogdan Radomski (spr.)
Sędzia:	SA Ewa Bazelan
Sędzia:	SO del. Marta Postulska-Siwek
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Kabala

po rozpoznaniu w dniu (...) r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa E. Ż.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę i ustalenie

na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Okręgowego (...)

z dnia (...), sygn. akt(...)

I. oddala apelację;

II. zasądza od powódki E. Ż. na rzecz pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę(...)złoty tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

I ACa (...)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia(...) Sąd Okręgowy w(...)zasądził od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz E. Ż. kwotę (...) r. do dnia zapłaty. W pozostałej części sad powództwo oddalił, a koszty procesu między stronami wzajemnie zniósł. Ponadto sąd nakazał ściągnąć od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu okręgowego w (...) kwotę (...)zł tytułem części kosztów sądowych poniesionych przez Skarb Państwa, a w pozostałej części koszty przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Za podstawę rozstrzygnięcia sąd przyjął następujące ustalenia i wnioski :

W dniu (...) powódka E. Ż. będąca w (...) z uwagi na odpłynięcie wód płodowych, zgłosiła się na (...) Szpitala (...) w P.. Przy przyjęciu do szpitala zdawała sobie sprawę, że poród (...) (...) z uwagi na wcześniejsze (...) W szpitalu dokonano rozpoznania: (...)Po przeprowadzeniu badania, powódkę zakwalifikowano do (...). Powódka podpisała

zgodę na hospitalizację i operację. Uzyskawszy informację o proponowanych zabiegach diagnostycznych i możliwych powikłaniach wyraziła zgodę na ich wykonanie, a uzyskawszy informację o proponowanym leczeniu i dających się przewidzieć następstwach jego zastosowania albo zaniechania, wyraziła zgodę na zabieg operacyjny. W następstwie zabiegu,(...)W karcie przebiegu porodu zawarto informację o powikłaniu(...). Założono(...)

Po operacji stwierdzono dobry stan zdrowia powódki, chociaż powódka była osłabiona, uskarżała się na złe samopoczucie. W trakcie dalszej obserwacji, (...)(ponownej operacji). Powódka wyraziła na nią zgodę. (...). Utrzymało się niewielkie krwawienie (...)Z powodu wątpliwości co do prawidłowej (...)W tym samym dniu powódkę skierowano do Kliniki (...) (...)w L. z podejrzeniem podwiązania (...) Po drugiej operacji powódka czuła się lepiej. (...)

W trakcie przekazywania powódki do szpitala w L. nie przekazano dokumentacji medycznej, w związku z czym przewiózł ją mąż powódki.

Po wykonaniu badań dodatkowych, m.in. (...), E. Ż. została zakwalifikowana do ponownego zabiegu operacyjnego, wobec stwierdzenia w dniu (...) podejrzenia ciała obcego.

Operację wykonano w dniu(...) Stwierdzono(...). (...)Poproszono o konsultację (...)w czasie inspekcji(...) jamy brzusznej nie stwierdzono dodatkowych ciał obcych. Nie stwierdzono aktywnego krwawienia ani uszkodzeń przewodu pokarmowego. Poproszono urologa o ocenę moczowodu prawego. Nie stwierdzono uszkodzeń (...) (...) Okres pooperacyjny przebiegał bez powikłań.

W dniu(...)powódkę wypisano do domu w stanie ogólnym dobrym. Po wypisie powódka uzyskała informację od lekarza, że (...)

Po zabiegach powódka nie mogła (...)Pozostała jej rozszerzona, z uwagi na kilkakrotne operacje, rana na brzuchu, przytyła. Od dnia operacji nie miesiączkuje. Ma oznaki sztucznej menopauzy, wybuchy gorąca, zmiany nastrojów. Korzysta z pomocy psychologicznej, która jest skuteczna. Z uwagi na (...)czuje się „wybrakowana” jako kobieta. Doskwiera jej pozbawienie możliwości prawa wyboru odnośnie posiadania kolejnych dzieci. (...). Ginekolog nie zlecił jej przyjmowania leków. Od początku (...) roku lekarz endokrynolog przepisuje jej estrogen.

W toku postępowania sąd wywołał trzy opinie biegłych z zakresu ginekologii. Opinie te stanowiły podstawę do przyjęcia ustaleń, że w przypadku powódki istniały bezwzględne wskazania do cesarskiego cięcia(...) Zakwalifikowanie powódki do odbycia porodu(...). W przypadku powódki (...) mógłby doprowadzić zatem do zagrożenia życia płodu oraz powódki. Powikłanie jakim był krwotok mogło wystąpić po każdym porodzie fizjologicznym. Jest to powikłanie porodu, któremu nie można zapobiec. (...)

(...) było efektem niewłaściwej organizacji pracy w szpitalu i stanowiło ewidentne niedopatrzenie. Skutkiem pozostawienia (...) powódki było złe samopoczucie, pobolewanie brzucha oraz stan zapalny otrzewnej z całym skutkami dla zdrowia pacjentki i wzrostem parametrów wykładników stanu zapalnego. Powstanie krwiaka przymacicza jednak nie było następstwem pozostawienia w organizmie powódki (...). Krwiak mógł powstać np. na skutek rozluźnienia założonych szwów.

W ocenie sądu żądanie powódki było częściowo zasadne (...)

W pozwie powódka jako podstawę prawną swego żądania wskazała art. 445 § 1 k.c., podnosząc twierdzenie o błędzie lekarskim w związku z pozostawieniem w jej ciele (...) i wynikających z tego konsekwencji zdrowotnych. W toku postępowania powódka jako podstawę prawną swego żądania wskazała także przepisy art. 448 w zw. z art. 23 i 24 § 1 k.c. w zw. z art. 4 ustawy z dnia 6 listopada 2008 roku o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. 2009 Nr 52, poz. 417). Podniosła przy tym zarzut (...) mimo braku swojej zgody. Wskazała, że jej brak przesądza o odpowiedzialności pozwanego za powikłania wynikające(...)

Sąd jednak podniósł, że roszczenie o zadośćuczynienie z tytułu naruszenia prawa pacjenta dochodzone na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta jest z istoty swojej roszczeniem różnym od

roszczenia z art. 445 k.c. Przysługuje ono poszkodowanemu z samego faktu naruszenia jego praw jako pacjenta, a przyznawane zadośćuczynienie ma stanowić kompensatę krzywdy z tytułu naruszenia dóbr osobistych. Natomiast roszczenie z art. 445 k.c. wymaga wykazania dopuszczenia się błędu w sztuce medycznej, szkody niemajątkowej doznanej przez powódkę wskutek uszczerbku na zdrowiu oraz adekwatnego związku przyczynowo – skutkowego pomiędzy dopuszczeniem się błędu w sztuce lekarskiej a powstałą szkodą.

W ocenie sądu pierwszej instancji wskazane roszczenia mają zupełnie odrębne charaktery, za odrębne czyny i podlegają wzajemnemu pochłanianiu, gdyż różny jest przedmiot ochrony prawnej każdego z nich.

Sąd przyjął że powódka wskazując różne podstawy prawne dochodzonego roszczenia skutecznie nie wystąpiła z nowym roszczeniem obok lub zamiast pierwotnego, którym było roszczenie oparte na przepisie art. 445 kc., albowiem nie dokonała skutecznie przedmiotowej zmiany powództwa w trybie art. 193 k.p.c. , nie wskazała również w jakiej części roszczenie w zakresie kwoty...(co należy potraktować jako omyłkę gdyż powódka żądała kwoty 80.000 zł) związane jest z pierwotnie zgłoszonym żądaniem z tytułu błędu medycznego, a w jakim odnośnie opartego na przepisie ustawy o prawach pacjenta czego również nie mógł dokonać samodzielnie sąd. Będąc związanym podstawą faktyczną roszczenia, tj. utratą zdrowia powódki spowodowaną deliktem szpitala (niezależnie od tego czy była ona spowodowana błędem medycznym czy naruszeniem praw pacjenta) sąd ocenił żądanie jako częściowo zasadne.

Jakkolwiek sąd rozważał również podnoszoną przez powódkę kwestię nieuświadomionej zgody powódki na zabieg (...)oraz jej wpływ na decyzję lekarza o (...) to w ocenie sądu pierwszej instancji o odpowiedzialności pozwanego można mówić jedynie w zakresie (...) na skutek niestaranności operatora i osób uczestniczących przy zabiegu. Zabiegi zostały przeprowadzone prawidłowo pod względem medycznym, jednak na skutek zawinięcia operatora – niestaranności w liczeniu użytego sprzętu, doszło do wyrządzenia krzywdy powódce. Było to zawinione działanie określonych osób, jednakże nie można przypisać im działania czy zaniechania umyślnego, a zachowanie nieumyślne - jako rażące niedbalstwo. Niezależnie bowiem od konieczności przeprowadzenia operacji ratującej życie powódki, istniała konieczność ustalenia ilości materiałów użytych do zabiegu. Pozwany odpowiada przy tym jedynie za cierpienia, które powstały wskutek wskazanego zdarzenia.

Ustalając wysokość przyznanego powódce zadośćuczynienia sąd miał na uwadze dolegliwości związane z wystąpieniem niedrożności jelit z uwagi na (...) oraz wystąpieniem stanu zapalnego otrzewnej, konieczność poddania się trzeciej operacji. Sąd miał również na uwadze dolegliwości psychiczne, w tym oczywiste w tej sytuacji zagrożenie dla zdrowia powódki. Jak wskazali biegli, pozostawione ciało obce (...) jest oklejane przez sieć, tworzą się zrosty, co mogło zatem doprowadzić do dalszych konsekwencji zdrowotnych, niepewność co do jej stanu zdrowia. Mając na uwadze w/w okoliczności oraz uwzględniając przede wszystkim rozmiar doznanej krzywdy (stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych), ich zakres, natężenie, wiek powoda, Sąd uznał, iż odpowiednim zadośćuczynieniem, adekwatnym do krzywdy jakiej doznała E. Ż., stanowić będzie kwota(...)W ocenie Sądu kwota ta daje podstawy do przyjęcia, iż zrekompensuje cierpienia powoda, jakich doznała w związku z zaistniałym zdarzeniem. Ponieważ powódka otrzymała wcześniej od pozwanego kwotę(...) tytułem zadośćuczynienia, sąd zasądził z tego tytułu dalszą kwotę (...)

Dalej idące żądanie sąd oddalił jako wygórowane.

Sąd oddalił również żądanie ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość, gdyż powódka nie wykazała, że pozostawienie chust spowodowało niepewność co do stanu zdrowia powódki.

O kosztach sąd orzekł na podstawie art. 102 kpc. i art. 113 usta 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Wyrok sądu pierwszej instancji zaskarżyła powódka w części oddalającej powództwo ponad kwotę (...)W apelacji z dnia 10 lipca 2017 r. zarzuciła :

1) naruszenie art. 187 § 1 w zw. art.193 kpc poprzez błędne przyjęcie iż w toku procesu doszło do zmiany powództwa w sytuacji gdy taka okoliczność nie zachodzi, poprzez błędne przyjęcie iż powołanie się w trakcie procesu na okoliczność faktyczną dotyczącą braku świadomej zgody stanowi jednocześnie zmianę powództwa;

2) naruszenie art. 328 § 2 kpc w zw. z art. 233 § 1 kpc - poprzez sporządzenie uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia w sposób wadliwy przez pominięcie przesłanek którymi Sąd kierował się przy określaniu kwoty zadośćuczynienia i braku wskazania dlaczego dochodzona kwota jest zawyżona, a tym bardziej rażąco zawyżona - które to nieprawidłowości uniemożliwiają kontrolę zaskarżonego orzeczenia i przytoczenie stosownych argumentów przez skarżącego;

3) naruszenie art. 233 § 1 kpc przez nieuzasadnione przyjęcie, iż powódka posiadała wiedzę na temat powikłań wywodząc to twierdzenie z faktu odbycia wcześniejszych porodów również poprzez (...) w sytuacji gdy takie twierdzenie jest sprzeczne z zebrany materiałem dowodowym, a zgodnie z art.6 kc ciężar udowodnienia tego faktu spoczywał na pozwanej, a ten wykazał się brakiem inicjatywy dowodowej;

4) naruszenie art.233 § 1 kpc przez nieuzasadnione przyjęcie, iż podpisanie przez powódkę dokumentu zgody na hospitalizację i diagnostykę wyczerpuje obowiązek informacyjny i jest jednoznaczne z uzyskaniem świadomej zgody na (...)

5) naruszenie art.6 kc w zw. z art. 4 ustawy o ppirpp w związku z art.31 ust 1 i art.32 ust 1 i art. 34 ust 1-2 ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry w zw. z art. 13 i 15 Kodeksu Etyki Lekarskiej (zwanym dalej jako KEL) poprzez przyjęcie iż zgoda miała charakter uświadomiony podczas gdy stoi to w sprzeczności z zebrany materiałem dowodowym oraz błędną wykładnię powyższych przepisów prawa; 6.naruszenie art.6 kc w zw. z art. 4 ustawy o ppirpp w związku z art.31 ust1 i art.32 ust 1 i art. 34 ust 1-2 ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry w zw. z art. 13 i 15 KEL poprzez przyjęcie iż zgoda miała charakter uświadomiony podczas gdy stoi to w sprzeczności z zebrany materiałem dowodowym oraz błędną wykładnię powyższych przepisów prawa;

6) naruszenie art. 328 § 2 kpc w zw. z art. 233 kpc - poprzez sporządzenie uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia w sposób wadliwy przez pominięcie niektórych dowodów, bez szczegółowej analizy przeprowadzonych w postępowaniu dowodów, mimo iż wskazany przepis nakłada na Sąd taki obowiązek i dokonanie oceny dowodów w sposób dowolny, sprzeczny z doświadczeniem życiowym i zasadami logicznego rozumowania;

7) naruszenie art. 278 kpc - poprzez przyjęcie twierdzeń opinii biegłych w sytuacji ich sprzeczności z rekomendacjami PTG, w sytuacji gdy nie uzasadnili oni swojego stanowiska, jak także przyjęcie prawidłowości twierdzenia biegłej S. o twierdzeniu że to lekarz podejmuje decyzje o wyrażeniu zgody na zabieg operacyjny a nie pacjent podczas gdy jest to sprzeczne z przepisami i standardami;

8) naruszenie art. 290 § 1 kpc w zw. z art. 233 § 1 kpc - poprzez uznanie w sposób dowolny, sprzeczny z logicznym rozumowaniem, iż wywołane w sprawie opinie w sposób przejrzysty i wyczerpujący odpowiadają na stawiane pytania podczas gdy są one niepełne i wzajemnie sprzeczne ;

9) naruszenie art. 328 § 2 kpc poprzez wadliwe sporządzenie uzasadnienia wyroku, polegające na niewskazaniu przyczyn, dla których pomimo obdarzenia wiarygodnością dowodów z dokumentów, brak ich szczegółowej analizy i wpływu ich treści na ustalenie stanu faktycznego oraz braku ich odniesienia, do zeznań świadków z którymi są w sprzeczności ;

10) naruszenie art. 212 k.p.c. poprzez zaniechanie podejmowania przez Sąd I instancji działań zmierzających do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy, które były sporne, co w konsekwencji doprowadziło do nierozpoznania wszystkich istotnych okoliczności mających wpływ na stan faktyczny;

11) naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów, w szczególności poprzez wyciągnięcie błędnych i nielogicznych wniosków z dowodów z zeznań świadków i dokumentów oraz dokonanie

błędnej oceny i wybiórczej analizy dokumentacji medycznej, zeznań świadków niezgodnie z ich faktyczną treścią, co doprowadziło do ustalenia błędnego stanu faktycznego, składającego się na podstawie rozstrzygnięcia;

12) błędne przyjęcie, iż zadośćuczynienie mające źródło w szkodzie i naruszeniu dóbr osobistych wymaga bezwzględnego rozdzielania kwotowego, w sytuacji gdy przesłanki krzywdy z obu przepisów przenikają się wzajemnie w niniejszej sprawie co uniemożliwia dokonanie takiego podziału, co prowadzi do błędnego zdefiniowania krzywdy;

13) naruszenie art. 415 kc w zw. z art. 430 kc i art. 355 § 1 i 2 kc w związku z art. 4 ustawy o ppirpp i art. 31 i 34 ustawy o zliłd co do wadliwego nieuznania winy lekarzy poprzez przyjęcie, że uszkodzenie naczynia skutkujące krwawieniem, pomimo że stanowi typowe ale rzadkie powikłanie to powinno być ocenione jako niepowodzenie medyczne, a nie jest błędem medycznym, jak również przez wadliwe przyjęcie braku bezprawności działania lekarzy, a nadto zaniechanie poinformowania powódki o ewentualnych powikłaniach;

14) naruszenie art. 448 kc w zw. z art. 4 ust 1 ustawy o ppirpp oraz art. 31 ust 1 i art. 34 ustawy o zliłd poprzez błędną wykładnię i przyjęcie iż naruszenie prawa pacjentki do informacji o stanie zdrowia oraz faktu niepoinformowania o skutkach powikłań pooperacyjnych nie jest zawinione i nie jest deliktem ;

15) naruszenie art. 4 ustawy o ppirpp w zw. z art. 448 kc i pominięcie oceny zadośćuczynienia z tej podstawy prawnej podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego jednoznacznie wynika iż doszło do zawinonego naruszenia dobra osobistego pacjentki do decydowania o swojej integralności cielesnej i naruszenia zdrowia na skutek nieprawidłowości w leczeniu ;

16) naruszenie art. 4 ustawy o zliłd niezgodnie ze wskazaniami aktualnej wiedzy medycznej, dostępnymi mu metodami i środkami zapobiegania, rozpoznawania i leczenia oraz zachowaniem należytej staranności zachowanie lekarzy w trakcie procesu leczniczego powódki.

17) naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść wyroku tj. art. 244 k.p.c. i art. 245 kpc w zw. z art. 233 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c, tj. naruszenie zasady wszechstronnego rozważenia zebranych w sprawie dowodów z dokumentów, pominięciu dowodów istotnych dla sprawy, w tym części dokumentacji medycznej;

18) art. 6 kc w zw. z art. 231 kpc poprzez błędne przyjęcie, iż ciężar dowodu w niniejszej sprawie obciążał stronę powodową podczas gdy w procesach lekarskich ścisłe udowodnienie związku przyczynowego bywa niemożliwe, wobec czego wystarcza wykazanie prawdopodobieństwa wysokiego stopnia ;

19) błędnej oceny i wybiórczej analizy dokumentacji medycznej, zeznań świadków niezgodnie z ich faktyczną treścią, co doprowadziło do ustalenia błędnego stanu faktycznego, składającego się na podstawie rozstrzygnięcia ;

20) naruszenie art. 415 kc w zw. z art. 430 kc i art. 361 § 1 kc poprzez błąd w subsumcji polegający na wadliwym przyjęciu nieistnienia adekwatnego związku przyczynowego;

21) naruszenie art. 229 kpc poprzez nieuzasadnione nieprzyjęcie braku związku przyczynowego pomiędzy pozostawieniem w jamie brzusznej chust, a szkodą w postaci usunięcia przydatków i zaburzeń gospodarki hormonalnej w sytuacji gdy okoliczność ta jako przynajmniej nie wymagała udowodnienia .

Wskazując na powyższe zarzuty powódka domagała się zmiany zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości ; zasądzenia od strony pozwanej na rzecz powódki pełnych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, za I i II instancję, ewentualnie wnosila o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Pozwany w odpowiedzi na apelację domagał się jej oddalenia i zasądzenia kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja nie jest zasadna.

Stan faktyczny ustalony przez sąd pierwszej instancji jest prawidłowy i dokonane ustalenia sąd odwoławczy przyjmuje za własne. Uzasadnienie sądu pierwszej instancji jest bardzo szczegółowe, wyczerpujące, zawiera rozważania co do wszystkich zebranych w sprawie dowodów i odnosi się do wszystkich istotnych w sprawie faktów i okoliczności. Dlatego też zawarte w pkt 2, 6, 9, 11 i 17 apelacji zarzuty proceduralne są zupełnie bezzasadne.

Prawidłowa jest również ocena stanu faktycznego pod kątem prawa materialnego, a tym samym zarzuty naruszenia prawa materialnego również nie są zasadne.

Na wstępie należy odnieść się do zarzutu zawartego w pkt 1 apelacji. Skarżąca zarzuca „błędne przyjęcie iż w toku procesu doszło do zmiany powództwa w sytuacji gdy taka okoliczność nie zachodzi”. Skarżąca zupełnie opacznie interpretuje stanowisko sądu pierwszej instancji zawarte na k.19 i 20 uzasadnienia. Sąd pierwszej instancji przyjął, że właśnie nie doszło w sprawie do przedmiotowej zmiany żądania. Powódka żądanie pozwu uzasadniała zaniedbaniami personelu medycznego szpitala w P. polegającymi na pozostawieniu ciała obcego w zaszytej ranie z czym powódka wiązała zabieg (...) Podstawą prawną tak sformułowanego zdania mógł być tylko art. 445 kc i ten przepis powódka wskazywała w pozwie. Skoro następnie powódka podnosiła także przepisy art. 448 w zw. z art. 23 i 24 § 1 k.c. w zw. z art. 4 ustawy z dnia 6 listopada 2008 roku o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. 2009 Nr 52, poz. 417) i na tle tych przepisów formułowała roszczenie o zadośćuczynienie to dla skuteczności procesowej tego rodzaju żądania winna dokonać przekształcenia przedmiotowego zgodnie z art. 193 kpc czego kilkakrotnie domagała się strona pozwana aby powódka określiła jakiej kwoty domaga się z tytułu zadośćuczynienia opartego na podstawie art. 445 kc, a jakiej na podstawie art. 448 kc. w zw. z art. 23 i 24 § 1 k.c. Powódka jednak skutecznie nie dokonała przekształcenia powództwa i tak też przyjął sąd pierwszej instancji podnosząc, że nie zgłosiła oddzielnych żądań co skutkowało rozpoznaniem żądania jako zadośćuczynienia na podstawie art. 445 kc.

W uzasadnieniu apelacji powódka bezzasadnie zarzuca sądowi nie rozpoznanie „roszczenia o charakterze mieszanym” gdyż w jej ocenie żądanie zasądzenia kwoty (...) obejmowało zadośćuczynienie zarówno za naruszenie dóbr osobistych będących pochodną naruszenia praw pacjenta (tj. z art. 448) jak i za szkodę z art. 445 kc. Wskazane w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji orzeczenia Sądu Najwyższego V CSK 76/07 (Lex Nr 298935) oraz II CSK 654/15 (Lex Nr 2067781) klarownie wskazują, że roszczenia te mają odrębny charakter gdyż są to odrębne czyny, a tym samym nie mogą być objęte jedną kwotą zadośćuczynienia, gdyż sąd nie może (nie jest władny) za stronę dokonać rozdziału jednej żądanej uprzednio kwoty i przypisać poszczególne części każdemu z odrębnych czynów. Wskazane w apelacji orzeczenia Sądu Najwyższego III CZP 31/08 dotyczące kumulacji roszczeń przewidzianych w art. 448 kc czy V CKN 1581/00 dotyczące odpowiedzialności za naruszenie dobra osobistego nie odnoszą się do kwestii wyżej rozważanej (tj. odrębności roszczeń z art. 445 i 448) i nie mogą stanowić podstawy do przyjęcia poglądu prezentowanego z uporem przez powódkę w toku procesu i w apelacji o mieszanym charakterze roszczenia. Dalsze rozważania tej kwestii nie są celowe.

Wywody apelującej zawarte w 21 kazuistycznych zarzutach podparte obszernym uzasadnieniem sprowadzone do klarownego obrazu w istocie rzeczy sprowadzają się do kwestionowania wysokości zasądzzonego zadośćuczynienia i żądania zasądzenia całej dochodzonej kwoty gdyż w ocenie skarżącej żądanie winno być uwzględnione w całości, a uzasadniać żądanie mają następujące fakty :

- 1) wykonanie bezprawnego zabiegu operacyjnego (bez świadomej zgody pacjentki, przy braku informacji o jej stanie zdrowia, możliwych powikłaniach, alternatywnych metodach leczenia itp.)
- 2) zaniedbanie w trakcie operacji cesarskiego cięcia przez przecięcie naczynia co skutkowało krwawieniem, a w konsekwencji koniecznością (...)

3) niedbałość personelu medycznego skutkowałą pozostawieniem(...)i nieprawidłowe zaopatrzenie krwawienia czego konsekwencją usunięcie przydatków.

Wszystkie wyżej wskazane okoliczności były rozważane przez sąd pierwszej instancji i poddane w świetle zebranych dowodów ocenie pod kątem żądanego zadośćuczynienia, którą sąd odwoławczy w pełni akceptuje.

Podkreślić należy, że w okolicznościach sprawy i w świetle żądania opartego na art. 445 kc pozwany Ubezpieczyciel, który przejął odpowiedzialność za (...)w P. odpowiada za niemajątkową szkodę jakiej doznała powódka w następstwie pozostawienia(...) podczas drugiej laparotomii. Zarzut bezprawnego wykonania zabiegu operacyjnego (...)jest w okolicznościach tej sprawy wprost absurdalny. Wszyscy biegli wydający opinię w sprawie twierdzili, że w przypadku powódki (z uwagi na dwukrotne wcześniejsze (...)) były bezwzględne wskazania do zakończenia również trzeciego porodu właśnie w ten sam sposób i bez względu na zakres informacji jaką mogła uzyskać przed zabiegiem żaden lekarz nie zdecydowałby się na zakończenie porodu siłami natury. Kwestię zgody powódki na zabieg bardzo obszernie rozważał sąd pierwszej instancji i nie zachodzi konieczność jej ponownej analizy.

Krwawienie z dróg rodnych skutkujące koniecznością usunięcia macicy jest powikłaniem mogącym występować po każdym (...)(...) Mogą je powodować zrosty, uszkodzenie mięśnia macicy w poprzednich dwóch cięciach cesarskich, żyłki przymacicza, uszkodzenie mięśnia podczas wydobycia dużego płodu na co również w opiniach wskazywali biegli. Nie było to zaniedbanie co zarzuca w apelacji skarżąca, ze strony personelu medycznego. Taki zarzut nie znajduje żadnego oparcia w zebranych materiale dowodowym, zwłaszcza w opiniach biegłych, a tym samym nie może być źródłem roszczeń finansowych powódki.

Pozostawienie chust chirurgicznych w toku drugiej laparotomii jest poza sporem w sprawie i ten fakt oraz jego następstwa uzasadniają roszczenie powódki o zadośćuczynienie. Natomiast w sposób nieuprawniony autorka apelacji zarzuca , że podczas tego zabiegu doszło do nieprawidłowego zaopatrzenia krwawienia czego konsekwencją było (...), gdyż taki wniosek nie wynika z opinii biegłych. Kwestia ta była szczegółowo rozważana przez biegłą A. L., która wykluczyła możliwość wpływu pozostawienia chust na konieczność usunięcia przydatków co podkreślał w uzasadnieniu sąd pierwszej instancji. W ocenie biegłej doszło do wystąpienia nadzianki krwawej – wynaczyniona krew przesączyła się do jajnika i zmieniła jego strukturę. Konieczność usunięcia przydatku była następstwem krwawienia z jamy brzusznej. Stanowiło ono powikłanie, które wystąpiło w następstwie pierwotnego krwawienia.

Cierpienia powódki wywołane pozostawieniem chust chirurgicznych (dolegliwości związane z niedrożnością jelit, wystąpienie stanu zapalnego otrzewnej, konieczność poddania się trzeciej operacji, dolegliwości psychiczne z tym związane, niepewność co do stanu zdrowia) zostały przez sąd pierwszej instancji rozważone jako dające podstawę do ustalenia kwoty (...) zł jako należnego zadośćuczynienia z tego tytułu i z tą oceną należy się zgodzić. Podnieść również należy, że ustalenie wysokości kwoty zadośćuczynienia w konkretnych okolicznościach należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego. Korygowanie przez sąd drugiej instancji zasądzonego zadośćuczynienia może być aktualne tylko wtedy, gdy przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy, mających wpływ na jego wysokość, jest ono niewspółmiernie nieodpowiednie, tj. albo rażąco wygórowane, albo rażąco niskie (vide przykładowo wyroki Sądu Najwyższego z 18 listopada 2004 r. I CK 219/04 – LEX 146356, z dnia 30 października 2003 r. IV CK 151/02 – LEX 157306, z dnia 7 listopada 2003 r. V CK 110/03 – LEX 602308, lub z dnia 3 lipca 2008 r. IV CSK 127/08 – LEX 517988). W okolicznościach tej sprawy taka dysproporcja zdaniem sądu odwoławczego nie zachodzi.

Rozważania na temat zasadności ewentualnych roszczeń powódki o zadośćuczynienie z tytułu naruszenia praw pacjenta (zarzut z pkt 5 apelacji) są o tyle bezprzedmiotowe, że powódka ostatecznie nie wyartykułowała kwotowego żądania z tego tytułu dlatego nie jest celowa analiza tej kwestii. Natomiast rozważania sądu pierwszej instancji na ten temat (k. 27-32 uzasadnienia wyroku) prowadzone pod kątem wpływu ewentualnych naruszeń praw pacjenta na zakres odpowiedzialności opartej na art. 445 kc sąd odwoławczy w pełni podziela.

Jakkolwiek wniosek apelacyjny zawiera żądanie zmiany wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości, a tym samym i żądania ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość, które to żądanie zostało w całości przez sąd

oddalone to jednak zauważyć należy, że apelacja nie zawiera ani zarzutów, ani wywodów co do tej części rozstrzygnięcia co czyni zbędnym rozważania na ten temat.

Reasumując powyższe należy stwierdzić, że wyrok sądu pierwszej instancji jest prawidłowy, a apelacja powódki jako bezzasadna podlega oddaleniu.

Dlatego Sąd Apelacyjny w Lublinie na podstawie art. 385 kpc orzekł jak w wyroku. O kosztach sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 § 1 kpc art. i art. 99 kpc w związku z § 2 pkt 6 w zw z § 10 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804)

Ewa Bazelan Bogdan Radomski Marta Postulska-Siwek